

Pääsiäiskauden seitsemännen viikon torstai

Päivän epistola

(Ap.t. 25: 13 – 19)

”Niinä päivinä tulivat kuningas Agrippa ja Berenike Kesareaan tervehdyskäynnille Festuksen luo. Kun he viipyivät siellä useita päiviä, Festus otti esille myös Paavalin tapauksen. Hän kertoi kuninkaalle: ”Täällä on muuan mies, jonka Felix on jättänyt vankeuteen. Jerusalemissa käydessäni juutalaisten ylipapit ja vanhimmat esittivät syytteen häntä vastaan ja vaativat hänelle tuomiota. Vastasin heille, ettei roomalaisten ole tapana jättää ketään syyttäjien armoille, vaan syytetyn on näiden läsnä ollessa saatava puolustautua syytettä vastaan. Niinpä he tulivat tänne, ja viipymättä, heti seuraavana päivänä minä ryhdyin istumaan oikeutta ja käskin tuoda miehen eteeni. Syyttäjät asettuivat hänen ympärilleen, mutta eivät syyttäneet häntä mistään sellaisesta rikkomuksesta kuin odotin. He olivat eri mieltä kuin tämä Paavali joistakin omaa uskontoaan koskevista kiistakysymyksistä ja puhuivat jostakin Jeesuksesta, joka on kuollut mutta jonka Paavali väittää elävän.”

Eilisen päivän ja tämän epistolan väliin jäi pitkäkö teksti. Ensin siinä kerrotaan, kuinka Paavalia vastaan tehtiin salamurhasuunnitelma. Sen paljastuttua Jerusalemin roomalaisen sotilasosaston komentaja Claudius Lysias siirrätti Paavalin yhä edelleen vangittuna turvaan Palestiinan Kesareaan maaherra Felixin luo.

Viisi päivää myöhemmin ylipappi Ananias ja muutamia muita saapui Kesareaan. Paavalia syytettiin maaherra Felixin edessä. Paavali puolustautui. Felix siirsi asian käsittelyn tuonnetuksi. Felix piti Paavalia vangittuna. Kahden vuoden kuluttua Felixin tilalle tuli Porcius Festus.

Maaherra Festus kävi Jerusalemissa, missä ylipapit ja juutalaisten johtomiehet halusivat edelleen Paavalin tuomitsemista Jerusalemissa. Maaherraa siis painostettiin tuomitsemaan Paavali. Juutalaisten johtomiehillä oli kuitenkin suunnitelma surmata Paavali jo matkalla. Festus ei suostunut siirtämään Paavalia Jerusalemiin. Palattuaan Kesareaan Festus järjesti Paavalin kuulemisen. Tapahtumaan osallistui myös Jerusalemistä tulleita juutalaisia. Asiaa ei saatu ratkaistua. Festus ehdotti Paavalille, että tämän asia ratkaistaisiin Jerusalemissa. Paavali ei halunnut Jerusalemiin vaan käytti oikeuttaan, että hän Rooman kansalaisena vetoaa keisariin. Festus teki päätöksen lähettää Paavali keisarin eteen.

Nyt siirrymme päivän tekstiin. Kuningas on Agrippa II ja Berenike on hänen sisarensa. Kuningas Herodes Agrippa toinen hallitsi vuosina 53 – n. 93 (hänen kuolemansa ajankohdasta on erilaisia versioita). Kuningas ja hänen sisarensa olivat Herodes Agrippa I:n lapsia. Minkä takia roomalainen maaherra otti Paavalin asian esille kuningas Agrippan kanssa? Vastaus löytyy tämänpäiväisen tekstimme jälkeen. Festus ei löytänyt mitään syytä, mistä Paavalia voitaisiin syyttää Roomassa keisarin edessä. Juutalaiset eivät syyttäneet Paavalia kansankiihottajaksi, kuten he olivat tehneet aikaisemmin (vrt. Ap.t. 24: 5). Festuksen oli kuitenkin lähetettävä asiakirja tapahtuneesta keisarille. Käytännössä hän pyysi kuningas Agrippalta apua, jotta tietäisi, voitaisiinko Paavalia syyttää jostakin. Myöhemmin järjestetyn kuulustelun jälkeen, poistuessaan salista, kuningas, maaherra, Berenike ja koko muu seurue puhuivat keskenään: ”Tuo mies ei ole tehnyt mitään, mistä ansaitsisi kuoleman tai kahleet. Agrippa sanoi Festukselle: Hänet olisi voitu vapauttaa, ellei hän olisi vedonnut keisariin.” (Ap.t. 26: 31 – 32)

Esitellessään Paavalin tapausta kuninkaalle, Luukas kertoo uusia asioita. Tämä on tyypillistä Luukkaan kerrontaa, kun joku asia kerrotaan uudelleen, siihen sisällytetään uusia asioita. Tällaisia ovat maininta ”Vastasin heille, ettei roomalaisten ole tapana jättää ketään syyttäjien armoille, vaan syytetyn on näiden läsnä ollessa saatava puolustautua syytettä vastaan.” sekä ”puhuivat jostakin Jeesuksesta, joka on kuollut mutta jonka Paavali väittää elävän.” Mainitessaan, että syytetyllä oli oikeus puolustautua syytettä vastaan Luukas esittää roomalaisen oikeudenkäynnin myönteisessä valossa.

Päivän evankeliumi

(Joh. 16: 23 – 33a)

”Herra sanoi opetuslapsilleen: ”Totisesti, totisesti: mitä ikinä te pyydätte Isältä minun nimessäni, sen hän antaa teille. Tähän asti te ette ole pyytäneet mitään minun nimessäni. Pyytäkää, niin te saatte, ja teidän ilonne on täydellinen. Olen puhunut tästä teille vertauksin. Tulee aika, jolloin en enää käytä vertauksia vaan kerron teille avoimesti kaiken Isästä. Sinä päivänä te esitätte pyyntönne minun nimessäni, enkä minä enää sano, että käännyn Isän puoleen teitä auttaakseni. Rakastaahan Isä itse teitä, koska te olette rakastaneet minua ja uskoneet, että olen tullut Jumalan luota. Isän luota minä olen lähtenyt ja tullut tähän maailmaan, ja nyt minä jätän maailman ja menen takaisin Isän luo.” Opetuslapset sanoivat: ”Nyt sinä puhut selvin sanoin, et enää vertauksin. Me ymmärrämme nyt, että sinä tiedät kaiken eikä sinun tarvitse odottaa, että joku kysyy. Siksi me uskomme, että olet tullut Jumalan luota.” Nyt te kyllä uskotte”, sanoi Jeesus. ”Tulee aika – ja se on jo nyt – jolloin te joudutte

hajalle, kuka minnekin, ja jätätte minut yksin. Yksin en silti jää, sillä Isä on minun kanssani. Olen puhunut teille tämän, jotta teillä olisi minussa rauha.”

Pyytää Isältä minun nimessäni sisältää erään asian, jota ihmiset eivät välttämättä ymmärrä. Kristuksen nimi on pelastava ja jumalallinen. Me pyydämme Kristukselta pelastusta, tai sellaista asiaa, joka johtaa pelastukseen. Me emme voi pyytää Kristukselta mitään maallista. Jumala ei ole automaatti, Hän ei anna maallisia asioita. Mutta pelastuksen ovia Hän pitää meille auki.

”Teidän ilonne on täydellinen” merkitsee sitä, että ihmisen ilo on sellainen, että mikään ei voi viedä sitä iloa pois. Ei edes kristittyjen vaino tai kuolema. Silloin opetuslapsilla on uusi suhde Isään ja he voivat luottamuksella kääntyä Hänen puoleensa.

”Olen puhunut teille vertauksin” kuvaa hyvin Jeesuksen opetusta opetuslapsilleen. Nämä eivät aina ymmärtäneet Jeesuksen opetusta, sillä vertauksen opetus on usein epäsuorassa muodossa. ”Tulee aika, jolloin en enää käytä vertauksia, vaan kerron teille avoimesti kaiken isästä” tarkoittaa Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeistä aikaa, jolloin vertaukset avautuvat opetuslapsille Hänen opettaessaan heitä Jumalan valtakunnasta neljäkymmenen päivän aikana (Ap.t. 1:3). Opetus koskee myös Isän ja Pojan välistä suhdetta. Opetuslasten käsitys oli aikaisemmin se, että Jumala on armon kautta Jeesuksen Isä, niin kuin Hän on kaikkien Hänelle kuuluvien Isä. Vasta ylösnousemuksen jälkeen opetuslapset ymmärtävät Jeesuksen olevan myös Jumala, osa Pyhää Kolminaisuutta.

Aikaisemmin Jeesus opetti opetuslapsiaan kääntymään Isän puoleen rukoiltaessa (vrt. Matt. 6: 9). Hän myös itse antoi tästä esimerkin (Joh. 11: 41; 12: 28; 17: 1). Kristuksessa meillä on suora yhteys Isään. Helluntain jälkeen Kirkko myös tietää, että rukouksessa auttaa Pyhä Henki (vrt. Room. 8: 26) joka myös antaa meille voimaa rukoukseen (vrt. Ef. 6: 18). Ortodoksit kääntyvätkin rukouksessa Pyhän Kolminaisuuden persoonien puoleen (Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen).

”Sinä päivänä te esitätte pyyntönne minun nimessäni” ymmärretään usein niin, että se vahvistaa käytäntöä käyttäen ns. Jeesuksen rukousta. ”Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä” on tämä rukous yksikkömuodossa. ”Herra Jeesus Kristus, meidän Jumalamme, armahda meitä” on rukous monikkomuodossa. Muilla kielillä tästä rukouksesta on myös muita muotoja. Tämän varhaisen rukouksen käyttö on ollut yleistä nimenomaan luostareissa mutta se on tarkoitettu kaikkien ihmisten käyttöön. Kääntyessämme rukouksella Jumalan puoleen voimme pyytää Häneltä sitä, mikä on meille pelastukseksi, emme saa pyytää maallisia asioita.

”Rakastaahan Isä itse teitä, koska te olette rakastaneet minua ja uskoneet, että olen tullut Jumalan luota.” Usko ja rakkaus Kristukseen saa palkkionsa: Isä rakastaa heitä. Jeesus on tullut Isän luota ja suoritettuaan pelastustehtävänsä palaa takaisin Hänen luokseen. Lause sisältää ajatuksen, että Isä rakastaa opetuslapsia, koska he rakastavat Kristusta. Jatkaen ajatusta meidän on edelleen rakastettava Kristusta, koska se takaa Isän rakkauden meihin.

Seuraavaksi opetuslapset paljastavat jälleen väärinymmärryksensä. ”Nyt sinä puhut selvin sanoin, et enää vertauksin. Me ymmärrämme nyt, että sinä tiedät kaiken eikä sinun tarvitse odottaa, että joku kysyy. Siksi me uskomme, että olet tullut Jumalan luota.”

Jeesuksen vastaus opetuslapsille: ”Nyt te kyllä uskotte” sisältää sen ajatuksen, että opetuslapset pitkän opetusajan jälkeen uskovat, mutta vain vähän aikaa. Näin paljastuu se, että opetuslapset eivät vielääkään ymmärrä, kuka Jeesus on, eivätkä Hänen tehtävänsä. ”Tulee aika – ja se on jo nyt – jolloin te joudutte hajalle, kuka minnekin, ja jätätte minut yksin.” Tällä Jeesus tarkoittaa niitä tapahtumia, kun Hänet vangittiin (Mark. 14: 50, Matt. 26: 56). Johanneksen evankeliumi ei kuvaa opetuslasten hajaannusta. Johannes itse on ristin äärellä (Joh. 19: 26 – 27) ja hän kuvaa opetuslapset kokoontuneina Jerusalemissa (20: 19). Jeesus ei kuitenkaan ole yksin ”sillä Isä on minun kanssani”.

”Olen puhunut teille tämän, jotta teillä olisi minussa rauha.” Päivän evankeliumi päättyy tähän. Jakeen loppuosa kuuluu seuraavasti: ”Maailmassa te olette ahtaalla, mutta pysykää rohkeina, minä olen voittanut maailman.” Maailma tarkoittaa uskoville vihamielistä maailmaa, pahan valtaa. Jeesus on sen kuolemallaan voittanut. Se on voitto uskoville, jotka saavat rauhan, yhteyden Jumalan kanssa. Tämä voitto koskee niitä, jotka uskovat. Vielä opetuslapset eivät tätä ymmärrä, heidän silmänsä avautuvat vasta Kristuksen ylösnousemisen jälkeen. Rauha tarkoittaa eheyttä, kokonaisuutta. ”Minussa rauha” ilmaisee rauhaa Jumalan kanssa. Silloin mikään ei eroita ihmistä Jumalan yhteydestä.